

Németh István Péter

Árva-kalendárka

(picinke dalok szüleim emlékének)

XXVI.

Álljanak őrt csak
A hegyek itten,
55 éve, hogy én
Ide születtem.
Magzati vízként
Nékem azóta
Ömlik a barlang
Víze a tóba.

XXVII.

Hiperrealista minden álmom: jövők-
Megyek idegenként fontoskodva
Közönyös emberek között.
Elér éjjel gyulladt ízület, szív vagy vese
Kínja is, megébredésem mégsem hozza.
Ám elég a hűlő radiátor hajnali nesze,
És holt szüleim járnak köröttem –
Igen,
Hogy boldogan visszaaludjak! –
lábujjhegyen.

XXVIII.

Izmosodhat még a gyásznál,
Kire senki sem vigyáz már.
Ugyan elejt mindent reggel,
Bárhova nyúl, sereggel
Dőlnek a dolgok szét; hullanak
Míg csak tart a nap.
De ha estére összeteszi kezét,
Holtja is él, és ép a cserép.

XXIX.

(T. Szabó László frottázs-ikonára)

A kép címében: Anya és gyermeke.
Újat mondaniuk miért, mit is kellene?
Hát nem elég állni előttük? S egy sóhaj:
Bizony, ő Mária a bambinóval.
Olyannyira, hogy már arca-sincs.
Csak egymásba kócolódott két hajtincs.
Már nem tudnának másnak látszani
A keresztfának fényes, örök-friss háncai.

XXX.

Harminc éve, hogy utoljára
Néztük a meccset apámmal
Itt. Most a kapuvas akárha
Volna csak napóra-pálca
S hú szurkoló mind a nyárfa,
Kinek kezdőkörig nyúlik árnya –
Míg a játéktéri üres gyepet
Lassan telehintik a levelek.

XXXI.

Nyár volt s még élt anyám
Is, épp érett a meggy a fán,
Minek zamatát érzem
Most ebben a Bikavérben,
Igen, 2012 Napja
Ragyog már poharamba,
Bizony mondom, a borban minden
Megízlelhetjük az Istent.

XXXII.

Szavaim hada: szavak –
 Megcsappant számú madár csapat,
 Kikről Pilinszky szól: AKKOR, ama nap...
 Szigligetnél, tényleg, az ÉG ALATT
 Ma részeg nádégetőktől lánghol a
 Sok szárnyas csillagtalán ÉJSZAKA.
 Izzó tözegre hullanak,
 Hogy szívemig ér tolluk pörkszaga.

XXXIII.

Bárhogy is, ám a világnak vége
 Lesz. Csak azt nem tudom, hogy
 A Csobánc alól méltók leszünk-e
 Bekerülni az Élet Könyvébe?
 Ki fosztottál itt őszi lombot
 Elégszer, Uram, hajlok neszükre –
 Levelek préselődnek Bibliámba.
 Tedd vissza őket is majdan az ágra.

XXXIV.

Hogy ne guruljék velem oly sebesen
 Bolygó s még bicikli kereke sem,
 Már a Balatonnak arccal,
 Csobánc vára alatt,
 Vérpiros alkonyi Nap állít
 Meg, cirmolva marasztal,
 Úgyis egészen apám-anyám sírjáig
 Nyújtja el porszinü árnyamat.

XXXV.

Hessent kocsinktól tyúk, liba...
 Itt értünk be gyerek-
 Koromban Káptalantótiba
 Apámmal. E házak helyett
 Torkig beásva egy hadsereg
 Káposzta várta az ítéletet.
 S mire visszanéztem, gúlákban
 Vöröslöttek is a fejek.

XXXVI.

Kányádi Sándort olvasott még
 A kertben. Ültünk csak. Anyám meg én.
 És így szólótt másnap ugyanonnét
 Fölmutatva a fényben a szomszéd
 Himalájai fenyőfájának csúcsára,
 Amely ág egészen félrehajlott, akárha
 Egy óriás óva, de mégis rátiport volna:
 VALAKI JÁRT A FÁK HEGYÉN.

XXXVII.

Csobánc és Hegyesd vára között
 Kikerics-réten tarthattam a
 Történelem-órát, hol magyar s török
 Vitézek vívtak párbajt valaha.
 Vártatok otthon – mobilból anyám szava.
 De még ámultunk, tanár s pár kisdíák,
 Mint futnak fölöttünk tova
 Vérhabos felhő-paripák...

Kerék Imre

Első szerelem emléke

Virulhat már jácint és ibolya,
nincs, aki koszorút fonna belőlük,
zöld békának sáslevélből kalitkát.
A völgykatlanban ma is csordogál még
a forrás, ahol átöleltük egymást;
ajka selymesebb volt rózsaszíromnál
és lépesméznél édesebb a csókja.
Arannyal átszótt piros pántlikácska
lengedezett búzaszóke hajában...
Halled a pacsirtaszót a magasban?
S hogy mily élesen cseng a tücsök-ének
a szeder-bodza-bogánccs vadonában,
borostyánindákkal befont tölgyerdő
ciheresében most is? – Csak Titirusz-i
nádsípom némült el örökre...

Somogyi tájkép, ősszel

Vetkőző nyírek. Rőt jegénye-oszlop. -
Somogy-vidék. Szőlősdombok karéja.
Püspök-süveges kecskerágó-bokrok
fölött köröz, csapong a réti héja.
S míg a tájon átzeng a nyáj-kolompok
monoton hangja, s el-elcsuklik néha:
bókoló bogánccsok között legelget
egy számárka. Kabócák ciripelnek...

Rinya-táj, somogyi ecsettel

Á la Juhász Gyula

Opálszín ég óriási burája
alatt bókoló bogánccsok virítnak.
Fölszikrázik már az Esthajnalcsillag.
Visszatérőben a falucska nyája.

Fellegek tükröződnek rózsaszínben
fodrozó hullámain a pataknak.
Egy-egy fáradt földműves hazaballag.
A templom tornya fehérlik szelíden.

Rucák sáp-sáp-ja hallatszik, ahogy
tollászkodnak a füvellő vízparton.
A házak közé beloppan az alkony.

S míg halak csobbanását hallgatod:
rőt nyírfalombra gyöngyharmat szítál.

–

(íme, somogyi ecsettel a táj.)

Csak hozzád hajlik

A pünkösdi rózsza
kihajlott az útra.
Felleges az arcod,
miért búsulsz, Gyurka?

Hát mit tehet róla
a pünkösdi rózsza,
ha sokan csodálják
arra haladóba?

S mit tehetne mást, ha
annyian csodálják:
midenkire szórja,
pazarolja báját.

S azt hiszed, kivetett
mindörökre téged
piros udvarából
tulipán-szívének?

Soha se hidd pajtás!
Ő csak hozzád hajlik,
táncikáló melle
érted remeg, zajlik.

A pünkösdi rózsza
kihajlott az útra.
Emeld föl a fejed,
szakítsad le, Gyurka!

Gál Sándor

Az omega-kísérlet V.

Szürkület előtt

1

A *Mese a Hétpettyes házikóról* című könyvem genezise és későbbi sikere azt hiszem egyedülálló a mi – itthoni – irodalmunkban. Az imént leírtak akár dicsekvésnek, vagy kérdésnek is nevezhetők volnának... De nem azok! Katalinka bogárka története Éva lányom születése után úgy három-négy évvel később kezdődött... Vagyis közel negyven évvel ezelőtt, amikor „kitaláltuk” – együtt – Katalinka Bogárkát. Innentől – vagy onnantól – számítva minden áldott este – már ha odahaza voltam – lefekvés után el kellett mesélnem ő-kisasszonyságának, hogy azon a napon mi történt a mi közös mesehősünkkel.

És ez a történet-folyam még akkor is kötelező volt számomra, amikor már a Toldit olvasta!...

Egyszer aztán eldöntöttem, hogy azzal zárom le ezt a Katalinka Bogárka ügyet, hogy mindazt, amit érdekesnek és érdekesnek találok az addigiakból, leírom, aztán a kisasszony akkor olvassa és ott, ahol a kedve és az ideje engedi, vagy tartja...

...S mert az „aktuális” gyomorfekélyem hosszabb időre kórházba kényszerített, vettem egy vastag füzetet, s eldöntöttem, hogy ha jut rá időm – gyógyulást segítő különterápiaként –, keresek valami csendes zugot a kórház tizenegyedik emeletén, s írom a mesét, amíg írni tudom... (Feleségem, aki lévén a kórház biokémiai részlegének vezetője, szándékomat felnőtt emberhez nem méltó felelőtlenségnek találta, ennek ellenére naponta egy-két saját készítésű kávéval megajándékozott titokban.) Katalinka bogárka története így gyarapodott, s mire hazakerültem, már csak a befejezést kellett odasikerítenem...

Aztán Szokolczay Lajos barátom, aki csaknem minden színházi bemutatóra eljött Kassára, az egyik alkalommal – miután beleolvasott a kéziratba – magával vitte Budapestre, s nem sokkal később szerződést kaptam a Móra Kiadótól, miszerint megjelentetik a meseregényt, mégpedig harmincezer példányban... Végül – mert valami gazdasági galiba támadt – ezt a számot módosították, s így a *Mese a Hétpettyes házikóról* „csak” 18 ezer példányban jelent meg. És el is fogyott.

Így aztán nekem már itthon esténként nem kellett foglalkoznom Katalinka Bogárkával...

Mivel Sándor fiamat igazából az autók érdekelték, a neki szánt mesét – külön nagy füzet, s benne a majdani olvasnivaló címe: *A maszatkirály* – mindmáig nincs leírva, pedig csodatörténet.

Talán, hogy nincs megírva, az a legfőbb „csoda” benne!...

Azonban a *Hétpettyes házikót* szárnyára emelte a mesék jó szelleme.

Egyszer délelőtt, amikor rendszerint dolgozni szoktam – nem mindig nagy lelkesedéssel – berregni kezdett a telefon. S ugyanolyan idegesítően, mint máskor. Meglepetésemre a Szlovák TV kassai stúdiójának egyik dramaturgia keresett, mégpedig azzal a hihetetlen és nem mindennapi javaslatral, miszerint hozzá járulnék-e ahhoz, hogy a *Hétpettyes házikóból* egy hétrészes estimese-sorozatot készítenének... (Abban az időben itt, Kassán készültek a Szlovák TV esti meséi. Minden sorozat hét részből állt.)

Természetesen azt válaszoltam, hogy nincs ellenemre a szándék, de előbb le kéne fordítani a mesét, hogy használni tudják. Rövidre fogva: abban állapotdunk meg, hogy a részleteket majd megbeszéljük. Így is történt. Továbbá, hogy a forgatókönyvet én írjam meg, magyarul, s ő majd lefordítja... Vállalván a munkát, hozzáálltam a hét rész felépítéséhez...

Közben folyamatosan az járt a fejemben, *hogy ez egy precedensértékű esemény lehet*, hiszen abban az időben a mi irodalmunkból legfeljebb Vojto Kondrót fordított le – alkalmi megmutatásra – egy-két verset, magyarországi hivatalos delegációk látogatásakor...

Szóval egy estimese-sorozat készítése valami olyasminek lehet a kezdete vagy előfutára, amiről azokban az években a mi térfelünkön ábrándozni se volt érdemes.

A lényegre térve: elkészült a mesesorozat, ám az ígért rajzfilm helyett bábukkal gyártották le, s az egésznek alig is volt köze a *mi* Katalinka Bogárkánkhoz. A „mese” abból állt, hogy fölkel a Nap és tíz perc múlva lenyugodott... És még át is kereszteltek: Sándorból Alexander lettem.

Maga az egész történet – mostanról nézve –, mégiscsak kultúrtörténeti pillanat volt, vagy az lett, még akkor is, ha már csak én emlékszem az eseményekre. S hogy nem lett folytatása.

Különben a sorozatot több alkalommal is sugározták.

Aztán itthon is megjelent *A mese a Hétpettyes házikóról* 1999-ben, s tudomásom szerint ez a kiadás is elfogyott.

2

Azóta eltelt néhány évtized, de a csehszlovákiai magyar irodalomból – tudomásom szerint – sem a Cseh, sem a Szlovák televízió nem készített se mesét, se tévéjátékot...

Azonban a restancia az irodalmi művek arányát tekintve is óriási. De ne vágjunk a dolgok elébe. Vegyük csak sorra a jelzett évtizedek ez irányú tényeit. Mert itt egyáltalán nem egy mesehősről van szó, hanem arról a döbbenetes aránytalanságról és semmivel sem megokolható kultúrpolitikai (?) helyzetről, amivel valahogy nem „illett” foglalkozni, s ami lassan lekerül a feletés verem-mélyeibe e mai, ligetes szlovák nemzeti nagyra törés elképesztő történelemhamisításában.

Közismert tény, hogy Csehszlovákiában – a jogfosztást követően – a magyar irodalom – egyáltalán a magyar kultúra – első moccanásai a múlt század ötvenes éveinek az elejére tehetőek. Az is tény, hogy e korszak első magyarul megjelent könyve Dénes György *Kék hegyek alatt* című verseskötete volt.

Ahogy lettek iskoláink, sajtónk, azzal együtt vagy párhuzamosan azokkal együtt jelent meg – ahogy Fábry Zoltán elnevezte – a „harmadvirágzás” nemzedéke irodalmunkban. Ám hogy ez a fiatal nemzedék érvényesülhessen, hogy írásaik, könyveik megjelenhessenek, az volt – az lett –, kezdetben kimondatlanul, aztán a politikai hatalom által kimondva is, hogy bizonyos arányok szerint a kisebbségi magyar szerzők egyik internacionalista föladata magyarra fordítani a cseh és a szlovák irodalom bizonyos alkotásait. Amikor pedig a Szlovák Szépirodalmi Kiadónak lett „magyar műhely”, annak éves kiadói tervében már tételesen szerepeltek a cseh és szlovák klasszikus és kortárs írók kötetei – magyarra fordítva.

A későbbiekben – a hatvanas évek elejére – kialakult egy „három-osztatú” kötelező rendszer, kiadói tervezés: egyharmad szlovák, egyharmad cseh és egyharmad szlovákiai magyar szerző kézírata került be a kiadási tervekbe. Amiből az következett, hogy hozzávetőlegesen évente általában ötven kötetet kellett magyarra fordítani, s ezt a munkát zömmel az itt élő magyar írók-fordítók végezték el. Ez a tömegmunka eléggé heterogén képet mutat. Két okból is. Az egyik, hogy a kiválasztott alkotás esztétikai minősége mit fed, a másik, hogy a fordító(-k) képessége elegendő-e a feladathoz mérten... Dobos Lászlótól tudom, hogy az elmúlt évtizedekben több mint ezerszáz cseh és szlovák szerző könyve jelent meg magyar fordításban. Azt hiszem, arányaiban a román és a délszláv irodalom is ilyen mértékben olvasható magyar nyelven... Hogy mindez fordítva miként jelenik meg, arra nincsenek használható és értékelhető adataim.

A literatúra illetően való „kolhozosításának” azonban mégiscsak volt számunkra egy nagyon fontos hozadéka. Mégpedig az, hogy Csehszlovákia és Magyarország között létrejött egy szerződés, a kiadott könyvek kölcsönös átvételéről. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a magyarországi kiadók – Szépirodalmi, Móra, Európa – e csereegyezmény alapján átvehette a fordítások mellett a mi kötetünket is. Magyarországról pedig a kortárs és a klasszikus magyar írók munkái mellett a nyugati kortárs írók jelentős munkái is átkerültek hozzánk, természetesen magyar fordításban. S nemcsak a vers és a széppróza, hanem a legjelentősebb elméleti munkák is. És ez akkor óriási eredmény volt. Bezártságunkban is tájékozódhattunk az egyetemes magyar- és a világirodalom helyzetéről, irányzatairól, már a hatvanas évek közepén, amikor a vasfüggönyben még magasfeszültségű áram keringett.

De a gondolat áramlását nem lehetett dróthuzalokba zárni.

Leírni egy történetet

1

Ma 2014. december 16. van. Tavaly ilyen tájban döntöttem arról, hogy Szilveszter napján lezárom az évek óta folyamatosan írt naplóm, a *Feljegyzések elménőben* című, sok száz oldalas jegyzetsort. Ugyanakkor hozzá láttam egy új műfaj megteremtéséhez, amelynek akkor AZ OMEGA-KÍSÉRLET címet adtam. Lényegében a „*Kitágult nap*” folytatása volt – lett – ez az elképzelésem, s amely mára egy kisebb trilógiává terebélyesedett. Lett maga Az *Omega-kísérlet*, aztán Az *értelem csődje*, harmadjára pedig az „egyéb” írások s néhány fontosnak vélt interjú...

Azonban e „három-irányú” esszé sorba, sehol se találtam igazán helyet azoknak a napi történéseknek-eseményeknek, amelyek így vagy úgy megérdemelték volna a megmaradást. Ezért elhatároztam, hogy az előbbiekkkel párhuzamosan az arra érdemes napi eseményeket mostantól számítva, ismét leírom.

Elsőül tehát a tegnapi napról: megkaptam az Egybegyűjtött... XIII. kötetét – egy éves késéssel. Vagyis tegnap délután és ma is ezt a „hencegő - példányt” lapoztam át, amelyben az „*Esték és hajnalok*”, a „*Tokaji aszú*” és a „*Kitágult nap*” látott napvilágot.

Két megjegyzést kell ezzel kapcsolatban leírnom. Az első, hogy az *Esték és hajnalok*-ból, nem tudom az okát, de kimaradt a *Vadászkönyhám* című zárófejezet, a második, hogy a *Kitágult nap* önálló könyvként – az ígéret szerint – csak a 2015-ös Ünnepi Könyvhétre jelenik meg – vagyis ez az esszé sorozat hamarabb lett része az Egybegyűjtött ... munkáimnak, mint – „önmagának.”

Szóval ezeket az eseményeket rögzíteni kell, mert ha nem végzem el ezt a munkát, akkor az egész nyomtalanul eltűnik, megsemmisül anélkül, hogy létezésének egy betűnyi nyoma maradjon az utókor számára... Bár igen erősen kétlem, hogy valaha, valakit is érdekelhet majd egy ilyen jelentéktelen esemény...

2

Délelőtt másoltam az „*Értelem csődje*” következő részét, a „*Szúzai menyegzőt*”.

... Mivel újra rendben van az „öreg” Skodám, hát kimentem vadászni a Barackosba, de az esőtől az egész domboldal úgy „beázott”, hogy gond volt feljutni a magasleshez. De nem ez az igazi ideírándó! Hanem, hogy amerre járok e széles határban, csupa feketeség fog körül! A felszántott kukorica- és napraforgóföldek gyásza. Mert őszi vetést mutatóban sem látok. Nincs búza, nincs ősziárpa, nincs repce se...

Ma már az aratás kezdete nem Péter-Pál napja, mert búzát, árpát, rozst – vagyis a mérsékelt égöv klasszikus gabonáit ma már nem termesztik...

Nincs rá kereslet!...

Hogy a mindennapi kenyérünkhöz a búzát a világ melyik tájairól deportálják ide, titok, mégpedig hétpecsétetes titok – üzlet! Akár a fegyverek...

Így ez a mostani, önmagát gyászoló táj nem terem már kenyeret az itt élők számára.

Ma az aratás októberben kezdődik, s tart olykor decemberig is, mert az eső áztatta kukoricásokban a gépek tengelyig süllyednek a sárba...

Az új, globális világ egyik legnagyobb szégyene, hogy a közép-európai térség népei már lassan azt is elfelejtik, hogy milyen volt az íze az itt termett és frissen őrölt búzalisztból sült kenyérnek...

Szóval ez a különös „gyász” nyomósítja a napi jegyzetek szükségét – a tények megőrző mivoltát...

3

Nagyon régen nem láttam olyan tündöklő éjszakát, amilyen a mára virradó volt. Kora este esett pár centi hó, éppen csak annyi, hogy befedte a szántások sötét halmain. Aztán kitisztult felettünk az ég, és a telihold beragyogta az északra elhúzó síkságot... Hajdanában az ilyen „első-havú” estéken felültem valamelyik erdőszéli magaslesre, s olykor kétórányi időt is kibírtam odafent, annak ellenére, hogy a türelmet kispórolta belőlem a természet.

Most pedig a csupasz lugas alól bámultam az ezüst színű kettős – fenti és lenti – holdragyogás varázslatát. És hallgattam a magasságok megunthatatlan csendjét.

Ezt a *csend*et igyekszem idefogalmazni – szerény sikerrel –, hogy megőrizzem, s hogy újra hallgathassam!

4

Nem nagy lelkesedéssel próbálom folytatni e nap „eseményeit”, bár ha az *eseménytelenség* is lehet egyféle e s e m é n y.

Hogy kemény hideg tél lett, abban nincs semmi különleges, hiszen január van, ideje hónap-fagynak. Ám pár nappal ezelőtt még tíz fok feletti volt a hőmérséklet. És a természetben ezek a „folyamatos torzulások” egy totális csőd előjelei.

Megélni – benne élni! – *ebben a döbbenetes, drámai folyamatban, érzékelni és értelmezni annak közelítő következményeit*, nem valami lélekemelő estéli szó-rakozás...

Hogy megváltoznak az évszakok!

Nem lesz tél, tavasz, se nyár, se ősz. Hogy mindez egyféle átmenettedeválódik, elvész a természet négyosztatú, szép ritmusa, eltűnnek a színek, el az illatok, és nem születnek róluk se versek, se dalok...

Csak az átmenet folyamatos szürkesége, egyhangúsága – a lét monotóniája...

Talán!

5

Amit megőrizni valónak gondolok: a háborúkról – a Steinbeck-részből – közel egy oldalnyit a számítógépbe másolta. Holnap megpróbálom ezt a szakaszt befejezni.

Délután pedig Satyával véglegesítettük az új verseskötetet. (*Egy spondeus mögött a csend*), s ha lesz rá idő, elküldöm a kiadónak. Aztán vagy lesz belőle könyv, vagy se...

Erről még annyit, hogy úgy kezdtem hozzá ehhez a munkához, hogy ez lesz az utolsó(- előtti?), mert az én koromban az ember már mindig, mindenben az utolsó lehetőségnél tart, vagyis mindig az „utolsót” írja...

Így és itt az esetleges *csalódás pozitív tartományú, hiszen azt jelzi, vagy jelöli, hogy élek és folytathatom, amit fontosnak vélek...*

6

... Mostanra azonban elfogyott belőlem az a k a r t a folytatáshoz. Aminek a lényege ma sem változott, hiszen reggel óta azzal telt az időm, hogy ebben a kérdésben végleges elhatározásra jussak. Mert a folytatásnak – az írásnak – az értelmét – távlatosabban: az értékét – teljes sötétség takarja el előlem... Az értelem ellenérvei azonban azt vetik szembe ezzel, hogy ha nem írok, akkor elfogadom a szellemi megsemmisülést!

Szóval ez a két erőgóc feszül egymásnak a koponyámon belül. És egyelőre – úgy tűnik fel előttem –, ez a belháború döntetlenre áll.

Ugyan hol húzódik az a biológiai határ, amely azt a m á s i k szellemi egészet képes még működtetni?!

Vagy ha úgy tetszik: egy-egészként összetartani...

Bizonytalanságaimból, kételyeimből összerakható-e egy könyv szilárd szerkezete vagy akár egyetlen verssé, mielőtt elhagy a fény?

7

Keserves megélni – és egyben szomorú, meg nehéz is –, hogy lassan elfogynak a kortársaim. Ahogy egyik napról a másikra semmivé omlik egy-egy alkotói élet, hogy – nem lezárul, hanem megszakad az életmű – *a folytatás!*

S ki tudná megmondani – megbecsülni – hogy *mekkora a veszteség?!*

Hogy a harmincas korosztály – együtt velem –, már egy kézen megszámálható...

Holott még pár évvel ezelőtt is milyen gazdagok voltunk!

Amit ma érzek és látok: halálos jövőendő.

8

Hajnali döbbenet: hogy mennyivel tart hosszabb ideig például az öltözködés, mint pár évvel ezelőtt!

Vagy a reggeli elfogyasztása...És hogy mennyivel fárasztóbb a hólapátolás is.

Meg az *írás!*

Például egy összetett mondat értelmessé szervezése.

Amikor a logika – mitől és miért? – egyszer csak megbotlik önmagában.

Az emberi felelősség okán kérdezem magamat, hiszen ha olykor már önmagam számára is teherré változom: *milyen mértékben terhelhetek másokat gondolataimmal, gondjaimmal?!*

Ha netán még akadnak, ha netán még vannak?

Röviden: e leírt kuszalékból kisejlik-e még a szándék világossága?

És: világosság-e, amit annak vélek, vagy csupán estéli játéka egy-egy pillanatnak?

A hóesés vélt fehérségének...

Végül bevallható tény, hogy hiányoznak a versek – *a szépség megtartó méltósága.*

Meghalt bennem a Teremtő!

Finta Edit: Békés csend (olaj, vászon)

Nagy Zita

Patkányfogó

kései kékeslilán
felvillan az *éj* –
szaka–d szét a fény
az utcalámpa neonja
életsizüettekét fest
a homlokzatokra
szeretem nézni őket:
a hibátlan
árnyképeket
hideg árnyalatokban
üres árnyalakokat
merengek: beléjük
bódulatburokba bújva
élnék
és minden napkeltével
meghalnék
de a pillanat karma
megcsonkítja magamagát
sebeit mélyvéresre marja
éles kontúrom olló szabja:
a létezés nem halványodik
ágykeretbe foglalt reszketéssel
gesztenyefa alatt koppan
– *a jelenlét* –
dobban a felismerés:
én néha eltévedek...

kapualjak alatt a vízszint
gondolkodik a járdán
függőleges-e a realitás
vagy megtéveszt és átver az irány
van-e *elég*
láthatatlan
elég–edettség a túloldalon
vagy csak régi súlyukon

félelmek ülnek kócos padjaikon
van-e ajka a változásnak
hogyan szóljon:
itt vagyok!
ereje a kiáltásnak, hogy hallgasson
víznek hullámmzó szárazsága
hol van mélye a magasságnak
álma az álmatlannak
ájulásnak eszmélete
könnyeknek tenyéredénye?
nem értem az embert,
sziszifuszi folytonosságba
olvadó reményeiket
szenvetések után kerül-e még
–*beton*–
alá őszinte hit vidám
táncokon
szülünk rétegmákat
tegnapokra
oszlopok üregeiben jár a holnap
szakad rólunk a hétköznap
és elázunk egy tétova mosolyban
én néha mégis eltévedek...

felállványozott világokon
letört létrafokokon
–*haladunk*–
–*alkotunk*–
vitrin-valóságot
kitett dísznek valót
sem mire jót
ócska
mázú–zható
–illúziót–
keresünk

valami lakhatót
 lerombolt házak
 szélzenéjű szálkás
 –gerendái közt–
 én néha tényleg eltévedek...

összefolyok a tejfölhomályú
 fehérséggel
 torz tájakba
 szimmetriát fürkészni
 egy novemberi
 napfényt dicsérni
 hol(d)járó hangjaid halkulnak
 hagyj engem múltak sársóhaj-nyomán
 önkéntes cella csíkos-fémes
 nevetésén
 kulcs nem lehetsz
 örök-zárak
 el-nem-tűnt lakatján
 az ismert kattanás józanít és rögzít
 botlást magyarázat csak fölszít
 rutinok befőttesüvegén megcsillan
 a konzervált állandóság
 lyukakat bőrön hiába kalapál
 –ki–
 jutás magunkból
 megakad a zipzárok fokán
 öleléseink lecsúsznak boncasztalok
 simaságán
 és én néha eltévedek...

hogy kell felejteni
 a tudatot megcsalni
 ábránddal fedni az igazságot
 magunkra szabni a világot
 elhinni egy mesét
 szépet vagy rémet?
 borzong és vacog
 a gondolat, hogy
játszó– és harctér
 egy s ugyanaz:
 teretlen időség, végtelen idősíki
 időtlen tértelenség
 a kör összeér:
 minden csak visszatérés
 álmos ismétlődés
 de én néha eltévedek...

...másfelé megyek
 néha,
összeütköző–m–agammal
 hordozott homokszemek
 üveggé keményednek
 és nem állunk meg,
 mert felnőtt fülünk óvva
 nem int
 idegen furulyaszót
 követni,
 maradunk Hameln örök
 elveszett
 naiv gyermekei